

Mackiewicz, Joanna

Sesja "Środowisko lekarskie Śląska Cieszyńskiego" w Instytucie Historii Nauki PAN

Medycyna Nowożytna 9/1 - 2, 236-237

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sesja „Środowisko lekarskie Śląska Cieszyńskiego” w Instytucie Historii Nauki PAN

Kolejne spotkanie w Pałacu Staszica zorganizowane przez Zakład Historii Nauk Medycznych Instytutu Historii Nauki PAN, z cyklu konferencji poświęconych polskiemu środowisku lekarskiemu XIX-XX w. odbyło się 14 grudnia 2001 roku. Udział w nim wzięli zainteresowani dziejami środowiska lekarskiego Śląska Cieszyńskiego lekarze, bibliotekarze, polscy i czescy historycy medycyny. Konferencję poprowadziła doc. dr hab. Zofia Podgórska-Klawe.

W trakcie sesji wystąpiło dziewięciu z trzynastu przewidzianych w programie mówców. Referaty przedstawili:

- prof. dr hab. Daniel Kadłubiec (Republika Czeska): „Europejskość historyczna Śląska Cieszyńskiego. Ukierunkowania kulturalne i intelektualne”;
- prof. dr Jolanta Sadowska (AM Łódź): „Społeczno-zawodowa działalność lekarzy na Śląsku Cieszyńskim przed 1939 r.”;
- doc. dr Bogusław Chwajol (Republika Czeska): „Dorobek dwudziestu pięciu lat Polskiego Towarzystwa Medycznego w Republice Czeskiej”;
- dr Romuald Gąsior (Republika Czeska): „O Janie Buzku (1874–1940) lekarzu z Dąbrowy na Zaolziu”;
- mgr Jadwiga Picha i mgr Jolanta Sztuchlik (Biblioteka L.J.Szersznika w Cieszynie): „Literatura medyczna w zbiorach cieszyńskich lekarzy i farmaceutów na podstawie zapisów proveniencji w Bibliotece Leopolda Jana Szersznika w Cieszynie”;
- dr Józef Słowik (Republika Czeska): „Historiografia Wacława Olaszaka (1868–1939) lekarza z Karwiny”;
- mgr Anna Rusnok (Biblioteka L. J. Szersznika w Cieszynie): „Cieszyńscy lekarze nie profesjonaliści – lecznictwo ludowe w rękopisach, książkach i przekazach ustnych”;
- mgr Joanna Mackiewicz (GBL w Warszawie): „Tematyka społeczna w Gazecie Lekarskiej Śląska Polskiego w latach 1936–1939”.

Referat dr Krzysztofa Brożka (AM Katowice): „Polscy lekarze na Śląsku Cieszyńskim na przełomie XIX i XX w.” odczytał doc. dr hab. Jaromir Jeszke.

Kulturą ocalenia narodowego – co podkreślił prof. Daniel Kadłubiec – była dla Śląska kultura plebejska. Śląsk żył książką i słowem polskim przez cały okres pozostawania poza Macierzą. Mówcy i dyskutanci

zgodnie stwierdzili, że niepoślednią rolę w utrzymaniu świadomości narodowej Śląska Cieszyńskiego i tworzeniu ducha tolerancji odegrało środowisko lekarskie. Pierwsze instytucje sanitarne powstały w Cieszynie w XVIII wieku. Od 1870 roku rada sanitarna przy rządzie krajowym w Opawie przejęła aż do 1919 roku całość spraw związanych ze służbą medyczną i opieką zdrowotną. Powstały w 1888 r. cieszyński szpital służył wszystkim mieszkańcom Księstwa Cieszyńskiego. O jego założenie zabiegali Polacy (przywódca obozu polskoewangelickiego ks. Franciszek Michejda) i Niemcy (ks. dr Teodor Karol Haase). Związani z Cieszynem lekarze, uczestniczyli w powstaniach śląskich i w plebiscycie. Po przyłączeniu części Śląska Cieszyńskiego do województwa śląskiego, założyli w Cieszynie koło terenowe Towarzystwa Polaków na Śląsku, kierował nim dr Jan Kubisz. W latach 1936–1939 wychodził w Cieszynie kwartalnik „Gazeta Lekarska Śląska Polskiego” jej redaktorem był dr Wiktor Bincer. Wznowionym po II wojnie czasopismem kierował dr Albin Garbień. Tradycje polskiej medycyny kultywują dziś lekarze zza Olzy, zrzeszeni w Polskim Towarzystwie Medycznym w Republice Czeskiej. Książnica Cieszyńska przechowuje dawne księgi medyczne, a także dokumenty archiwalne dotyczące środków i praktyk leczniczych stosowanych na wsi cieszyńskiej.

Konferencja, dzięki udziałowi referentów z polskiego i czeskiego Cieszyna, miała zarówno merytoryczny, jak i emocjonalny charakter. Skłoniła uczestników do głębszych refleksji nad fenomenem intelektualnym Śląska Cieszyńskiego.